

УДК 330.322:347.77:339.13

КВАСНІЙ ЛЮБОВ^{1*}, БОШКО ОЛЕКСІЙ²

1* к.е.н., доцент, професор кафедри математики та економіки, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, e-mail: lg_k@ukr.net, ORCID ID: 0000-0001-5248-544X

2 аспірант кафедри математики та економіки, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, e-mail: oleksiiboshko@ukr.net, ORCID ID:0009-0009-7165-7468

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИВАННЯ РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Метою статті є дослідження основних проблем розвитку ринку інтелектуальної власності в Україні, зокрема, проблем залучення інвестицій, аналіз чинників, що стримують його ефективне функціонування, та виявлення механізмів для їх подолання. Досягненню мети сприятиме досягнення наступних завдань: охарактеризувати наявні бар'єри на шляху до розвитку ринку інтелектуальної власності; провести економічний аналіз рейтингових показників України за індексами інтелектуальної власності (2020–2023 рр.); запропонувати рекомендації щодо вдосконалення правового захисту, комерціалізації інновацій та стимулювання інвестицій в інноваційну діяльність. **Методика.** Для виявлення чинників впливу на функціонування та розвиток ринку інтелектуальної власності використано методи системного та порівняльного аналізу. Для розкриття основних проблем залучення інвестицій використано методи аналізу статистичних даних з міжнародних звітів, публікацій та досліджень з питань інтелектуальної власності, а також методи синтезу і порівняння. Для проведення аналізу та оцінки рейтингу України у різних міжнародних індексах за показниками отримання прав інтелектуальної власності за 2020–2023 рр. використано методи порівняння. Для розробки сучасних механізмів, які сприятимуть економічному розвитку, інноваційному зростанню та посиленню правової бази в плані захисту інтелектуальної власності використано методи логіки та узагальнення. **Результати.** Обґрунтовано, що ринок інтелектуальної власності є важливим елементом розвитку сучасної економіки, і для України він має особливе значення. Ефективний захист прав інтелектуальної власності може не лише стимулювати інноваційну активність та підвищити конкурентоспроможність країни, але й залучити інвестиції, сприяти розвитку високотехнологічного виробництва та наукових досліджень. Окреслено основні проблемами, які гальмують потенціал ринку інтелектуальної власності в Україні та знижують загальний рівень інноваційності економіки. Проведено економічний аналіз рейтингових показників України за індексами інтелектуальної власності за 2020–2023 рр.. Сформовано пропозиції щодо використання сучасних механізмів, які сприятимуть інвестиційній привабливості ринку та його економічному розвитку, стимулюватимуть інноваційне зростання та зміцнять правову базу для захисту інтелектуальної власності. **Наукова новизна** полягає у комплексному дослідженні інвестиційних проблем ринку інтелектуальної власності в Україні, зокрема у визначенні чинників, які стримують залучення інвестицій у цю сферу, та у розробці конкретних рекомендацій для покращення інвестиційного клімату. У статті систематизовано бар'єри для інвестування в інтелектуальну власність, серед яких: недостатній правовий захист, нестача фінансових стимулів, обмежений доступ до венчурного капіталу та слабка взаємодія між науковими установами і бізнесом. Запропоновані підходи щодо вдосконалення правової бази, впровадження стимулюючих заходів для інвесторів та розвитку інфраструктури підтримки інновацій мають потенціал стати основою для подальших реформ і підвищення інвестиційної привабливості ринку інтелектуальної власності в Україні. **Практична значимість** статті полягає у розробці конкретних рекомендацій, спрямованих на вирішення проблем інвестування на ринку інтелектуальної власності в Україні. Запропоновані заходи можуть бути використані державними органами, інвесторами та бізнес-спільнотою для покращення інвестиційного клімату у сфері інтелектуальної власності. Зокрема, рекомендації щодо вдосконалення правового захисту інтелектуальної власності, запровадження податкових стимулів, розвитку інноваційних хабів та венчурного фінансування можуть стати основою для розробки стратегічних рішень на національному та регіональному рівнях. Це сприятиме залученню інвестицій, підвищенню конкурентоспроможності країни та прискоренню інноваційного розвитку.

Ключові слова: ринок інтелектуальної власності, інвестиційні проблеми, бар'єри розвитку, інноваційний розвиток, сучасні механізми захисту, чинники впливу, інвестиційний клімат

Постановка проблеми

Ринок інтелектуальної власності в Україні відіграє важливу роль у формуванні конкурентоспроможної економіки, однак стикається з низкою проблем, які уповільнюють його розвиток та знижують інноваційний потенціал країни. У сучасних умовах глобалізації та посилення конкурентного тиску, ефективне управління інтелектуальною власністю стає ключовим фактором економічного зростання. Ринок інтелектуальної власності в Україні стикається з численними викликами, які заважають повноцінному розвитку та використанню його потенціалу. Вітчизняна практика показує, що проблеми інвестування на ринку інтелектуальної власності в Україні є одним із ключових бар'єрів для розвитку інноваційної економіки. Хоча інтелектуальна власність має значний потенціал для генерації прибутків, залучення інвестицій та зміцнення конкурентоспроможності країни, український ринок стикається з рядом перешкод, що обмежують його інвестиційну привабливість.

Таким чином, дослідження проблем інвестування на ринку інтелектуальної власності в Україні є актуальним і необхідним для розробки стратегій та механізмів, які сприяли б підвищенню ефективності його функціонування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Автори низки статей пишуть про сучасний стан і тенденції розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні Г.А.Братусь [1], В.Д. Базилевич [2],

Дослідженню сутності, значення, економічних функцій інтелектуальної власності в сучасній постіндустріальній економіці, а також ролі ринку інтелектуальної власності у забезпеченні прискореного відновлення економіки України як під час війни, так і у повоєнний період присвятили свої праці Г.А.Братусь [1], В.В. Вірченко, В.В. Вірченко, Л.-І.А.Панова [3;8] та інші. О.П. Орлюк, вивчаючи інформацію з Європейського офісу інтелектуальної власності та Офісу патентів і торгових марок США, розглядає сферу інтелектуальної власності як ключовий чинник економічного розвитку [4]. Голд, Р., Морін, Дж.-Ф., і Шадід, Е. досліджують питання чи веде інтелектуальна власність до економічного зростання? [5]. Бельтран-Моралес Л., Альмендарес-Ернандес М., Авілес-Поланко Г. та ін. досліджують вплив використання інтелектуальної власності науковцями на економічне зростання в Мексиці[6]. Аяппан, П., Чін, Л. розглядають права інтелектуальної власності, прямі іноземні інвестиції та економічне зростання[7]. Проте питання проблем інвестування на розвитку ринку інтелектуальної власності в Україні в нинішніх умовах потребує подальшого дослідження.

Формулювання мети статті

Метою статті є дослідження основних проблем розвитку ринку інтелектуальної власності в Україні, зокрема, проблем інвестування, аналіз чинників, що стримують його ефективне функціонування, та виявлення напрямів для їх подолання. Досягненню мети сприятиме досягнення наступних завдань: охарактеризувати наявні бар'єри на шляху до розвитку ринку інтелектуальної власності; провести економічний аналіз рейтингових показників України за індексами інтелектуальної власності за 2020–2023 рр.; запропонувати механізми вдосконалення правового захисту, комерціалізації інновацій та стимулювання інвестицій в інноваційну діяльність.

Виклад основного матеріалу

Актуальність теми дослідження проблеми розвитку інтелектуальної власності в Україні зумовлена різноманітними чинниками. В умовах глобалізації та економічної конкуренції інтелектуальна власність стає одним із головних активів, які забезпечують конкурентоспроможність української економіки. Проте український ринок інтелектуальної власності стикається з низкою проблем, зокрема: слабкий правовий захист, недостатній рівень комерціалізації винаходів та розробок, недостатня активність у сфері патентування та низька обізнаність населення щодо важливості прав інтелектуальної власності. Зростаюча роль інтелектуальної власності в

економічних процесах вимагає адаптації українського законодавства та системи управління до міжнародних стандартів для покращення захисту прав інтелектуальної власності.

Крім того, активізація інтелектуальної власності є ключовою умовою для підтримки розвитку науки і технологій, що впливає на сталий розвиток територіальних громад і країни в цілому. Це особливо актуально в сучасних умовах, коли Україна прагне до інтеграції в економічний простір і потребує модернізації своєї європейської економіки у відповідності до стандартів ЄС.

Вітчизняна практика показує, що існуюча система захисту прав інтелектуальної власності є недостатньо ефективною, що призводить до численних випадків порушення авторських прав, контрафакції та піратства. Це знижує привабливість українського ринку для інвесторів та ускладнює діяльність інноваторів і підприємців. Українська система захисту прав інтелектуальної власності потребує удосконалення для відповідності міжнародним стандартам. Високий рівень піратства, контрафактної продукції, порушень авторських та патентних прав підриває довіру до ринку, зменшує бажання інвестувати в інновації та стримує розвиток науково-технічної сфери. Правові прогалини та низька ефективність судового захисту прав значно ускладнюють реалізацію потенціалу вітчизняних розробок.

Комерціалізація розробок є критичним етапом на шляху до перетворення ідей у конкурентоспроможні продукти, але в Україні цей процес залишається слабким. Багато науково-дослідних установ та інноваційних підприємств в Україні стикаються з труднощами при комерціалізації своїх винаходів та розробок через нестачу доступних фінансових ресурсів. Відсутність інвестицій для виведення продукту на ринок або для підтримки його виробництва обмежує можливості монетизації інтелектуальної власності. Це особливо актуально для малого і середнього бізнесу, де є найвищий рівень інноваційної активності, але бракує капіталу для реалізації ідей.

Науково-дослідні установи, вищі навчальні заклади та стартапи часто не мають достатніх знань і ресурсів для успішного виходу на ринок зі своїми розробками. Нестача спеціалізованих інститутів і консультативної підтримки обмежує доступ до ринку і стримує можливості для фінансового зростання.

В Україні ще не сформована культура, де інтелектуальна власність розглядається як цінний актив. Багато науковців, підприємців та звичайних громадян недооцінюють значення інтелектуальної власності, а низький рівень знань про патентування і авторські права знижує ініціативність у цій сфері. Високий рівень порушень авторських прав, контрафакція та піратство суттєво знижують довіру до українського ринку інтелектуальної власності. Інвестори часто остерігаються вкладати кошти в розробки, які не мають надійного правового захисту, оскільки відсутність чітких механізмів захисту збільшує ризики втрати інвестицій. Через ці правові прогалини українські інноваційні проекти не завжди можуть залучати достатньо капіталу для розвитку і масштабування.

Таблиця 1

Основні проблеми ринку інтелектуальної власності

Проблема	Характеристика проблеми
Недостатня правова захищеність	Недосконала система захисту прав інтелектуальної власності, що сприяє порушенням авторських прав, контрафакції та піратству, знижуючи привабливість ринку.
Низький рівень комерціалізації інновацій	Винаходи та наукові розробки часто не знаходять практичного застосування через відсутність механізмів комерціалізації та недостатню підтримку з боку держави.
Слабка обізнаність суспільства	Низький рівень обізнаності серед населення, науковців і підприємців щодо можливостей інтелектуальної власності знижує мотивацію до інновацій та патентування.
Недостатня державна підтримка	Брак стимулів, інфраструктури та фінансування з боку держави для розвитку інтелектуальної власності обмежує потенціал науковців та підприємців.
Складність інтеграції з міжнародними ринками	Система управління інтелектуальною власністю не відповідає міжнародним стандартам, що ускладнює інтеграцію України до глобального ринку інтелектуальної власності.
Недостатність інвестицій	Недостатня увага з боку інвесторів до ринку інтелектуальної власності через високі ризики і низьку захищеність інновацій, що гальмує розвиток інноваційної діяльності.

Підвищення обізнаності та проведення освітніх заходів могли б суттєво вплинути на популяризацію інноваційної діяльності та створення нових конкурентних продуктів.

Державні ініціативи в Україні з підтримки інноваційної діяльності поки не достатньо розвинені для створення сприятливого середовища для інтелектуальної власності. Українська система не має достатніх податкових пільг та інших стимулів для інвесторів, зацікавлених у фінансуванні інноваційних проєктів, пов'язаних з інтелектуальною власністю. В інших країнах існують механізми податкового стимулювання та державні програми підтримки, що мотивують інвесторів до вкладення в інтелектуальну власність. Відсутність таких механізмів в Україні призводить до низького рівня інвестування у науково-технологічний розвиток, що суттєво уповільнює інноваційні процеси.

Відсутність грантових програм, податкових пільг та фінансування для комерціалізації наукових розробок ускладнює життя підприємцям та науковцям, які мають потенційно інноваційні продукти, але не можуть їх впровадити через фінансові та організаційні обмеження. Українське законодавство в сфері інтелектуальної власності ще не повністю гармонізоване з міжнародними стандартами, що створює перешкоди для виходу на глобальний ринок. Це обмежує можливості українських винахідників продавати свої розробки за кордоном і перешкоджає міжнародним компаніям інвестувати у вітчизняні інновації. Удосконалення та адаптація українських стандартів і процедур до вимог світових ринків є необхідним кроком для успішної інтеграції.

Через високі ризики, пов'язані з порушеннями прав інтелектуальної власності, багато інвесторів уникають вкладень у цей сектор. Недостатній рівень інвестицій обмежує можливості розвитку ринку інтелектуальної власності та негативно впливає на інноваційну діяльність. Розробка програм фінансової підтримки, залучення венчурного капіталу та створення пільгових умов могли б суттєво змінити ситуацію на краще.

В Україні спостерігається дефіцит венчурного капіталу, орієнтованого на підтримку інноваційної діяльності та стартапів, пов'язаних з інтелектуальною власністю. Венчурний капітал є одним із основних джерел фінансування інновацій у багатьох країнах світу, проте в Україні інвестори ще не мають достатньої впевненості в захищеності інтелектуальної власності. Це значно обмежує розвиток нових технологій і стартапів, адже венчурні фонди та бізнес-ангели не готові ризикувати коштами у середовищі, де правовий захист інновацій залишається ненадійним.

Недостатність інформаційної підтримки та аналітичних даних про потенційні інвестиційні проєкти у сфері інтелектуальної власності ускладнює для інвесторів вибір перспективних напрямів для вкладення коштів. У багатьох випадках інвестори просто не мають доступу до аналітики та прозорих даних про ринок, що створює додаткові труднощі для прийняття інвестиційних рішень.

Таблиця 2

Оцінка рейтингу України у різних міжнародних індексах за показниками отримання прав інтелектуальної власності за 2020–2023 рр.

**Джерело: сформовано на основі даних [9-14]*

Міжнародний індекс	Показник	2020	2021	2022	2023
Global Innovation Index (Індекс глобальної інноваційності)	Рейтинг за показником «Отримання прав інтелектуальної власності»	116	118	112	110
International Property Rights Index (Індекс прав власності)	Показник «Захист прав інтелектуальної власності»	99	103	101	98
Ease of Doing Business (Легкість ведення бізнесу)	Підіндекс «Захист прав інвесторів»	64	61	62	58
World Competitiveness Index (Індекс світової конкурентоспроможності)	Показник «Технологічна інфраструктура та інновації»	85	88	84	82
European Innovation Scoreboard (Європейський інноваційний індекс)	Рейтинг «Інноваційні ресурси та інтелектуальна власність»	34	36	35	33

В Україні слабка взаємодія між науковими установами та бізнесом також негативно позначається на залученні інвестицій у сферу інтелектуальної власності. Наукові установи часто працюють в ізоляції від бізнесу, і більшість інновацій не доходять до ринку. Відсутність взаємодії ускладнює залучення інвестицій, оскільки компанії не мають чітких механізмів для комерціалізації результатів досліджень.

Оцінка рейтингу України у різних міжнародних індексах за показниками отримання прав інтелектуальної власності за 2020–2023 рр. представлена у таблиці 2.

На рис. 1 представлена динаміка рейтингу України у різних міжнародних індексах за показниками отримання прав інтелектуальної власності за 2020–2023 рр.

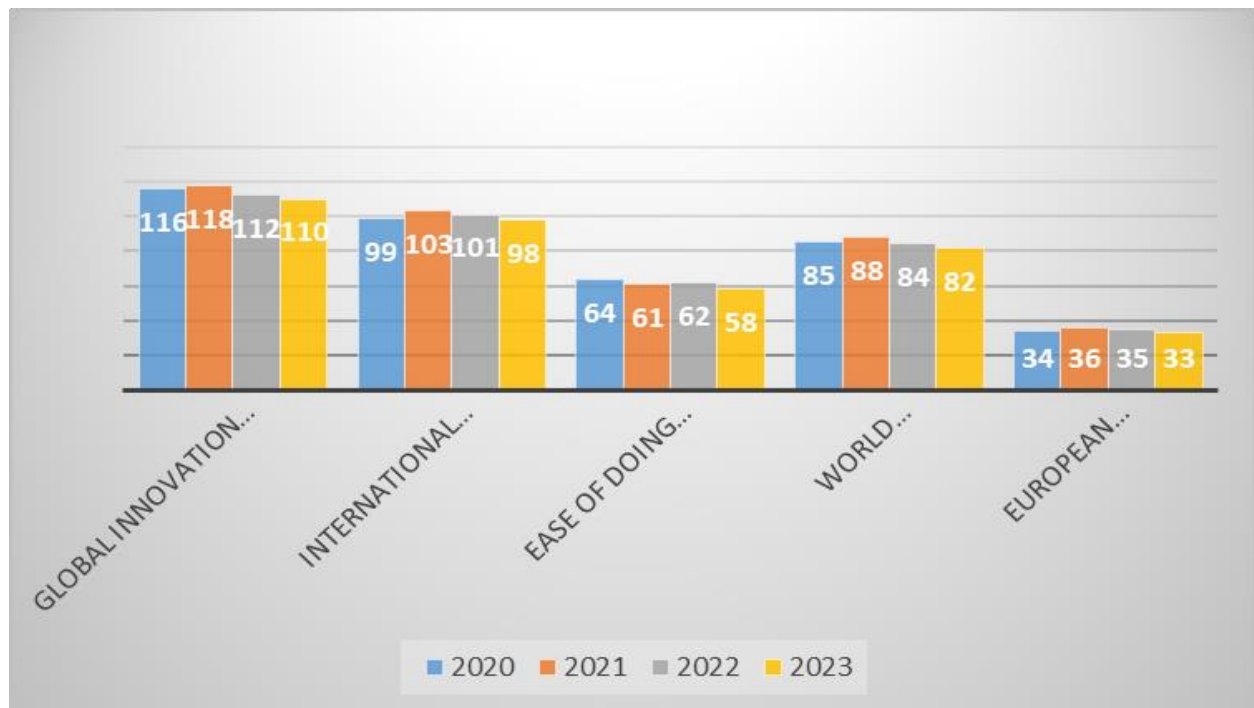

Рис. 1. Динаміка рейтингу України у різних міжнародних індексах за показниками отримання прав інтелектуальної власності за 2020–2023 рр.

**Джерело: складено авторами за даними [9-14]*

Аналіз позицій України у міжнародних рейтингах інтелектуальної власності дозволив виявити наступні тенденції та проблеми, які впливають на розвиток економіки та інноваційний клімат:

- Global Innovation Index характеризує загальний тренд індексу інноваційності і свідчить про незначне покращення позицій України з 2021 по 2023 рік (118 до 110), що може вказувати на зусилля зі зміцнення інноваційної бази та залучення інвестицій. Однак, країна все ще залишається в нижній частині списку, що означає потребу в системних реформах і поліпшенні інфраструктури інновацій.
- Цей показник важливий для інвесторів, оскільки рівень інноваційності безпосередньо впливає на можливість комерціалізації інтелектуальної власності та запуск нових технологій.
- International Property Rights Index демонструє незначні коливання показників України захисту прав інтелектуальної власності (між 99 і 103 місцем), що вказує на стабільно слабкий захист прав власності. Це обмежує притік іноземних інвестицій, оскільки інвестори зазвичай очікують надійного правового захисту інтелектуальної власності, щоб убезпечити свої активи від ризиків.
- Недостатній захист інтелектуальних прав означає значний бар'єр для інноваційних компаній, оскільки вони можуть втратити частину доходів через контрафактну продукцію або незаконне використання інтелектуальної власності.
- Ease of Doing Business, зокрема підіндекс захисту прав інвесторів, демонструє певні поліпшення інвестиційного клімату для бізнесу (з 64 до 58 позицій), що свідчить про зусилля зі спрощення умов ведення бізнесу. Однак Україна все ще знаходиться на рівні нижче середнього, що означає складні умови для підприємців і інвесторів, особливо у сфері інтелектуальної власності. Поліпшення цього показника може бути сигналом для збільшення зацікавленості інвесторів, проте необхідно врахувати, що інші елементи інноваційного середовища мають теж підвищуватися.

- World Competitiveness Index показує поступове зростання з 88 до 82 місця у сфері технологічної інфраструктури та інновацій, що вказує на зусилля щодо модернізації економіки і впровадження нових технологій. Це покращує привабливість країни для міжнародних компаній, але позиція все ще залишається низькою. Для суттєвого прогресу необхідне активніше залучення приватного та державного капіталу, розвиток освітньої системи в напрямку підготовки кваліфікованих спеціалістів та посилення державної підтримки технологічних стартапів.
- European Innovation Scoreboard демонструє стабільну позицію України (приблизно 33-36 місця), що означає відносно низьку конкурентоспроможність у порівнянні з країнами Європейського Союзу. Цей показник вказує на потребу в розбудові інноваційної інфраструктури, збільшенні фінансування наукових досліджень, а також на покращенні доступу до ресурсів для інноваційної діяльності.

Проведений економічний аналіз вказує на необхідність комплексного підходу, що включає правові реформи, покращення інноваційної інфраструктури та залучення іноземного капіталу для створення стабільного та конкурентоспроможного ринку інтелектуальної власності в Україні.

Нами запропоновано сучасні механізми, які сприятимуть економічному розвитку, інноваційному зростанню та посиленню правової бази в плані захисту інтелектуальної власності (Таблиця 3).

Таблиця 3

Сучасні механізми захисту інтелектуальної власності

**Джерело: сформовано авторами на основі [3-8]*

Механізм	Основний зміст
Вдосконалення правової бази	Посилення законодавства для захисту інтелектуальної власності, зокрема введення відповідальності за порушення прав, адаптація до міжнародних стандартів, спрощення судових процедур щодо захисту прав.
Стимулювання інвесторів через податкові пільги	Запровадження податкових пільг для інвесторів, що вкладають у сферу інтелектуальної власності, знижені податкові ставки, податкові кредити на дослідження і розробки, а також гранти для фінансування стартапів.
Розвиток інфраструктури підтримки інновацій	Створення інноваційних хабів, науково-дослідних парків і центрів трансферу технологій, що полегшує комерціалізацію розробок, сприяє обміну знаннями та співпраці між бізнесом і науковими установами.
Підвищення обізнаності населення	Впровадження освітніх програм та інформаційних кампаній щодо інтелектуальної власності, що сприяє формуванню культури захисту інновацій, підвищенню мотивації до реєстрації авторських прав і патентів.
Розвиток венчурного фінансування	Залучення венчурних фондів та бізнес-ангелів для підтримки стартапів і інновацій, створення спеціалізованих венчурних програм, розвиток партнерства з міжнародними інвесторами для збільшення фінансування

На нашу думку, лише за умов належного захисту прав інтелектуальної власності та підтримки інвесторів можна очікувати, що український ринок стане конкурентоспроможним на міжнародному рівні і сприятиме розвитку інноваційної економіки.

Висновки

Таким чином, проблеми інвестування ринку інтелектуальної власності в Україні потребують комплексного вирішення. Покращення правової бази, створення стимулюючих умов для інвесторів, залучення венчурного капіталу та підвищення рівня взаємодії між науковими установами і бізнесом є необхідними кроками для формування сприятливого інвестиційного середовища.

Для того, щоб ринок інтелектуальної власності в Україні став дійсно ефективним та сприяв зростанню економіки, необхідне комплексне вирішення цих проблем. Створення інфраструктури для підтримки інновацій, покращення законодавства, розвиток культури інтелектуальної власності, а також активне залучення інвестицій є ключовими факторами для побудови сучасної економіки, заснованої на знаннях та інноваціях. Відсутність стимулів для розвитку інтелектуальної власності та доступу до фінансування інноваційного розвитку є вагомими факторами, що обмежують можливості науковців та підприємців.

Запропоновані механізми спрямовані на формування стабільної та прозорої системи, яка підтримуватиме інновації та забезпечить правовий захист, сприятиме економічному зростанню та інтеграції України у світову інноваційну екосистему.

KVASNII LIUBOV^{1*}, BOSHKO OLEKSII²

1* Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Mathematics and Economics, Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University, e-mail: lg_k@ukr.net ORCID ID: 0000-0001-5248-544X

2 Higher Education Candidate, Department of Mathematics and Economics, Ivan Franko Drohobych State Pedagogical University, e-mail: oleksiiboshko@ukr.net, ORCID ID:0009-0009-7165-7468

INVESTMENT PROBLEMS OF THE INTELLECTUAL PROPERTY MARKET IN UKRAINE

The purpose of the article is to study the main problems of the development of the intellectual property market in Ukraine, to analyze the factors that hinder its effective functioning, and to identify mechanisms for overcoming them. Achieving the goal will contribute to the achievement of the following tasks: to characterize the existing barriers on the way to the development of the intellectual property market; conduct an economic analysis of rating indicators of Ukraine according to intellectual property indices (2020–2023); to offer recommendations on improving legal protection, commercialization of innovations and stimulation of investments in innovative activities. **Method.** Methods of systematic and comparative analysis were used to identify factors influencing the functioning and development of the intellectual property market. To reveal the main investment problems of the analysis of statistical data from international indexes, reports, publications and studies on intellectual property issues. The methods of analysis, synthesis and comparison were used for the development. To analyze and evaluate the rating of Ukraine in various international indexes for the indicators of obtaining intellectual property rights for 2020–2023, methods of statistical proposals were used in relation to the application of modern mechanisms that will contribute to economic development, innovative growth and strengthening of the legal base in terms of intellectual property protection, and methods of logic were used and generalization. **The results.** It is substantiated that the intellectual property market is an important element of the development of the modern economy, and it is of special importance for Ukraine. Effective protection of intellectual property rights can not only stimulate innovative activity and increase the country's competitiveness, but also attract investments, promote the development of high-tech production and scientific research. The main problems that inhibit the potential of the intellectual property market in Ukraine and reduce the overall level of innovativeness of the economy are outlined. An economic analysis of the rating indicators of Ukraine according to intellectual property indices for 2020–2023 was carried out. Proposals were made regarding the use of modern mechanisms that will promote economic development, stimulate innovative growth and strengthen the legal framework for the protection of intellectual property. **The scientific novelty of the article** consists in a comprehensive study of the investment problems of the intellectual property market in Ukraine, in particular, in the identification of factors that restrain the attraction of investments in this area, and in the development of specific recommendations for improving the investment climate. The article systematizes barriers to investing in intellectual property, including: insufficient legal protection, lack of financial incentives, limited access to venture capital, and weak interaction between scientific institutions and business. The proposed approaches to improving the legal framework, implementing incentive measures for investors, and developing the innovation support infrastructure have the potential to become the basis for further reforms and increase the investment attractiveness of the intellectual property market in Ukraine. **The practical significance of the article** lies in the development of specific recommendations aimed at solving investment problems of the intellectual property market in Ukraine. The proposed measures can be used by government bodies, investors and the business community to improve the investment climate in the field of intellectual property. In particular, recommendations on improving the legal protection of intellectual property, introducing tax incentives, developing innovation hubs and venture financing can become the basis for the development of strategic decisions at the national and regional levels. This will contribute to attracting investments, increasing the country's competitiveness and accelerating innovative development.

Keywords: intellectual property market, investment problems, development barriers, innovative development, modern protection mechanisms, influencing factors, investment climate

REFERENCES

1. Bratus, H.A. (2019) Suchasnyi stan i tendentsii rozvytku sfery intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [The current state and trends in the development of intellectual property in Ukraine]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University* .28(1). 51-57. [in Ukrainian].

2. Bazylevych, V.D. (2016) Tendentsii rozvytku ta superechnosti suchasnoho rynku intelektualnoi vlasnosti. [Trends in the controversy of contemporary intellectual property marke]. Intellectual economy: global trends and national perspectives: materials of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference. (electronic journal). Zhytomyr. 9–15. Available at: http://ir.znau.edu.ua/bitstream/123456789/7407/1/IEHTaNP_2016_9-15.pdf [in Ukrainian].
3. Virchenko, V., Virchenko, V., Panova, L. I. (2024) Intellectual property as a catalyst for the recovery of the Ukrainian economy during the war and in the post-war period [Intelektualna vlasnist yak katalizator vidnovlennia ekonomiky Ukrainy pid chas viiny ta u povoiennyi period]. *Economy and society*. 61[in Ukrainian].
4. Orliuk, O. P. (2024). How the right intellectual property protection policy affects economic growth. *Economic Truth*. Available at: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/02/12/709789> [in Ukrainian].
5. Gold, R., Morin, J.-F., & Shadeed, E. (2019). Does intellectual property lead to economic growth? Insights from a novel IP dataset. *Regulation and Governance*, 13(1), 107–124. Available at: DOI: <https://doi.org/10.1111/rego.12165>
6. Beltrán-Morales, L., Almendarez-Hernández, M., Avilés-Polanco, G. et al. (2021). Effects of the utilization of intellectual property by scientific researchers on economic growth in Mexico. *PLoS ONE*, 16(10), e0258131. Available at: DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0258131>
7. Ayappan, P., Chin, L. (2018). Intellectual property rights, foreign direct investment and economic growth. *International Journal of Economics and Management*, 12(2), 535-548. Available at: http://www.ijem.upm.edu.my/vol12_noS2/
8. Virchenko, V. V. (2018). Intelektualna vlasnist: teoretychni vytoky ta ekonomichni imperatyvy rozvytku [Intellectual property: theoretical origins and economic imperatives of development : monograph]. Kyiv : Lira-K [in Ukrainian].
9. Global Innovation Index. Available at: Global Innovation Index
10. International Property Rights Index. *Property Rights Alliance*. Available at: International Property Rights Index
11. Ease of Doing Business. *World Bank*. Available at: World Bank Ease of Doing Business
12. World Competitiveness Index. *IMD*. Available at: IMD World Competitiveness Center
13. European Innovation Scoreboard. Available at: European Innovation Scoreboard
14. UANIPIO. (2024). Intellectual property in figures: indicators of activity in the field of intellectual property for 2023. Available at: <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/IP-in-Figures-2023-web-.pdf> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 05.11.2024.

Received: 2024.05.11